



Några råd till dig som vill börja producera KRAV-märkt mjölk

Om du redan har en bra djurhållning och värnar om miljön, då har du en god utgångspunkt för omställningen till KRAV-godkänd mjölkproduktion. Vi hoppas få hälsa dig välkommen till KRAV och passar på att ge några råd på vägen:

1. Ta kontakt med din mejeriförening för att se vilka möjligheter du har att få ett eko-kontrakt.

2. Undersök hur din produktion behöver förändras för att uppfylla reglerna. Du kan få hjälp med planering av omläggningen via länsstyrelser, hushållningssällskap och andra rådgivare. Här är några saker att tänka på:

- Fodret ska vara 100 procent KRAV-godkänt. Mineralfoder får ges därutöver.
- Du behöver mer betesmark än i konventionell produktion. Under betesperioden ska minst halva dagsintaget av grovfoder komma från betet.
- Det finns speciella måttbestämmelser för ekologisk djurhållning och spaltgolv är bara tillåtet om djuren samtidigt har tillgång till hel liggyta.
- Stallar ska ha lösdrift om de är byggda efter 24 augusti 2000. Undantag gäller för äldre stallar med system för uppbundna kor. De får användas fram till och med 2010 och därefter under vissa förutsättningar fram till och med 2013. Små besättningar med högst 45 kor som rastas två gånger per vecka får vara uppbundna även efter detta.
- Kon ska få vara för sig själv när hon kalvar och kalven ska dia under råmjölksperioden. Kalven ska ha riktig mjölk under minst 12 veckor och den ska hållas i grupp med andra kalvar från andra levnadsveckan.
- Rutinmässig, förebyggande behandling med kemiska bekämpningsmedel eller läkemedel, till exempel avmaskningsmedel, är inte tillåtet. Istället ska du satsa på förebyggande hälsovård. Ett exempel på det är att släppa kalvar och ungdjur på mark som inte har betats av samma djurslag året innan.

Mer information och reglerna, som förstås innehåller betydligt mer än ovanstående, hittar du på KRAVs webbplats (www.krav.se).

3. Anmäl dig för att starta karens för din växtodling så snart som möjligt. Utgångspunkten för att producera KRAV-godkänd mjölk är att det finns tillräckligt med godkänt foder. Du får köpa in KRAV-godkänt foder, men minst 50 procent av fodret ska produceras på din egen gård eller komma från KRAV-godkänd produktion på granngårdar som du har avtal med.

4. Ta hjälp av rådgivare för att få reda på hur lång tid det tar innan du kan leverera KRAV-godkänd mjölk. Djurhållningen ska följa KRAVs regler i sex månader innan mjölken kan bli KRAV-godkänd. Detta kallas för karenstid. För marken gäller två karensår innan skörden kan bli KRAV-godkänd. Men omläggningen för mjölkproduktionen behöver inte ta så lång tid. Ta så snabbt som möjligt reda på hur lång tid det tar i ditt fall så du kan meddela din

mejeriförening detta. Det gör du bäst genom att ta kontakt med rådgivare som kan beräkna lämpligt datum för djurhållningens karenstart utifrån just din gårds förutsättningar.

Har du haft EU-stöd för ekologisk produktion? Då kan omläggningen gå fortare.

Om din mark haft EU-stöd för ekologisk produktion eller för bevarande av betesmarker och slåtterängar kan du få karenstiden retroaktivt godkänd, det vill säga i efterhand. Detsamma gäller för obehandlade beten och vallar som inte haft stöd. Ansök om retroaktiv karensårskontroll i samband med att du anmäler marken för växtodlingskontroll. Men kom ihåg att om du har foder kvar som skördats från mark som du söker retroaktiv karens för så räknas det fodret som konventionellt. Du har ju inte haft någon kontroll under odlingsperioden och därför är det *inte* tillåtet att använda det som karensårsfoder.

Exempel på tidplan: Om du anmäler dig på våren och har haft stöd enligt ovan kan din växtodling bli godkänd från och med det år du ansluter dig. Då kan du klara foderreglerna i och med att du släpper djuren på bete och tar en första KRAV-godkänd vallfoderskörd. Tidigast sex månader senare kan du leverera KRAV-godkänd mjölk, alltså i slutet av året.

Är din odling konventionell tar omläggningen längre tid. Avgörande är när växtodlingens karens startar och vid vilken tidpunkt du har tillåtet karensårsfoder tillgängligt.

Från och med 1 januari 2009 gäller följande:

- Upp till 100 procent av den årliga foderkonsumtionen får vara karensårsfoder som odlats på den egna gården.
- Karensårsfodret ska komma från mark som varit i karens i minst 12 månader före skörd.
- Inköpt karensårsfoder får utgöra högst 30 procent av den årliga foderkonsumtionen.
- Vall, bete och proteinfoder från egen växtodling under första årets karens får användas om det utgör högst 20 procent av djurens årliga foderkonsumtion.
- Inköpt karensårsfoder och eget foder från första årets karens får tillsammans utgöra höst 30 procent av djurens årliga foderkonsumtion.

Exempel på tidplan: Om du ansluter växtodlingen på våren kan lämplig tidpunkt för djurens karensstart vara året därpå i samband med betessläpp (eller strax före). Då kan du leverera KRAV-godkänd mjölk i slutet av det året. Det är möjligt att starta karensen för djuren tidigare, om du till exempel köper in godkänt foder.

- 5. Anpassa djurhållningen till KRAVs regler innan karenstiden börjar.** För mjölkkor gäller att de ska hållas och skötas enligt KRAVs regler i 6 månader innan mjölken kan bli KRAV-godkänd. Har du ungdjur som hålls på spaltgolv kan du få senarelägga karenstarten för dem fram till betessläpp. Ombyggnaden ska då vara gjord när du stallar in djuren på hösten.
- 6. Anmäl din djurhållning för certifiering** helst nio månader innan du vill att mjölken ska bli KRAV-godkänd. Då hinner du få en inbesiktning, eventuellt göra ytterligare justeringar i din produktion och få startpunkten för karenstiden fastställd i tid.

För att få kontroll och certifiering utförd kan du vända dig till:

- **Aranea Certifiering:** www.araneacert.se, lantbruk@araneacert.se, tel. 018-17 00 00
- **HS Certifiering AB, Hushållningssällskapet,** www.hscertifiering.se, info@hscertifiering.se
Gunnel Sigurd, tel 0371-70 229
- **SMÅK:** www.smak.se, Dan Elisson, dan.elisson@smak.se, tel 035-427 30

KRAV ekonomisk förening, Box 1037, 751 40 Uppsala
Besöksadress: Kungsängsgatan 12, telefon: 018-15 89 00, fax: 018-13 80 40
E-post: info@krav.se, Hemsida www.krav.se